

ב"ה

פרשת בראשית

זכר ונקבה ברא אותם
בראשית א, כז.

כששני חצאי נשמות נפגשים-השמחה גדולה ביותר

... הטעם לכך שישנם מצוות מסויימות שנשים אינן חייבות בהן, אינו מפני שחשיבותן פחותה חס ושלום מחשיבותן של האנשים, כי אם מפני שהקב"ה נתן לכל אחד ואחת שליחות מיוחדת השייכת אליו: שליחות מיוחדת לאנשים, ושליחות מיוחדת לנשים, וזאת - מלבד השליחות המשותפת לשניהם.

ולדוגמא - בגוף האדם: כל אברי האדם הם חלקים של גוף אחד, ואף על פי כן, יש לכל אבר תפקיד מיוחד: הראש - ענינו שכל, הלב - ענינו מדות, וכיוצא בזה בשאר אברי הגוף. ובלשון הידוע^[1]: "תלת שליטין אינון".

כלומר: מצד אחד ישנו ענין המשותף לכל אברי הגוף (להיותם אברים של גוף אחד) - "הדם הוא הנפש"^[2], שהולך ומתפשט מהלב אל כל אברי הגוף, ועד שבכך תלויה בריאותו של הגוף - כאשר הילוך וסיבוב הדם בכל האברים הוא כדבעי. וביחד עם זה - יש לכל אבר ואבר תכונה מיוחדת ותפקיד מיוחד.

...וכמו כן מובן בנוגע לכללות עם ישראל - שישנם ענינים המשותפים לאנשים ונשים בשוה, וביחד עם זה ישנם תפקידים מיוחדים לאנשים ותפקידים מיוחדים לנשים:

ישנם ענינים המשותפים לאנשים ונשים בשוה, ולדוגמא: מצות "ואהבת לרעך כמוך", שחיובה על הנשים כמו על האנשים, לפי שמצוה זו היא דבר הכי חיוני לקיום וחיות עם ישראל - בדוגמת "הדם הוא הנפש". וכמו כן המצוה הראשונה - "לידע שיש שם מצוי ראשון", "לידע" דייקא, לא רק באופן של אמונה, אלא באופן של ידיעה והשגה שכלית, עד להכרה מלאה, שבזה חייבות נשים כאנשים, בשוה ממש.

וישנם ענינים שבהם מחולקים אנשים ונשים - שלכל אחד מהם ניתן תפקיד מיוחד, ולצורך זה שחררו אותו מתפקיד אחר כדי שיוכל למלא את תפקידו בשלימות, בהיותו פנוי משאר ענינים, למרות היותם עניני טוב וקדושה. ועל דרך חלוקת התפקידים שבין המוח והלב, שכדי שכל אחד מהם ימלא את תפקידו בשלימות, עליו להיות משוחרר מתפקיד אחר.

ולדוגמא: כדי שהאנשים יוכלו למלא את התפקיד המיוחד להם - שחררו אותם מההתעסקות בענינים אחרים, כמו טיפול וחינוך הילדים הקטנים מיד עם לידתם, ולכך הטביע הקב"ה בעולם שבשנותיו הראשונות של הילד צריך הוא לאמו דוקא [וכפי שמצינו בתורה שישנו גדר ד"תינוק הצריך לאמו"], שהיא זו שמטפלת בו ומחנכת אותו, ולא (כל כך) האב.

ועל דרך זה לאידך: כדי שהנשים יוכלו למלא את התפקיד המיוחד להן, ולדוגמא: החינוך בשנותיו הראשונות של הנער - "חנוך לנער גוי"^[31] שהוטל על אחריותה של האשה^[4], האחריות בנושא של טהרת המשפחה, וכיוצא בזה - שחררו אותן מקיום כמה וכמה מצוות של האנשים, כדי שיוכלו להתמסר ולהקדיש את כל כחן ומרצן לתפקידים המיוחדים שהוטלו עליהן.

וכאן מוסיפה התורה דבר נפלא: מכיון שהקב"ה הוא תכלית השלימות - הטביע הקב"ה את תכונת השלימות גם בעניני התורה ומצוותיה, ובעניננו - שלמרות שנשי ישראל אינן חייבות בכמה וכמה מצוות (כדי שיוכלו להתמסר למילוי תפקידן כו'), מכל מקום, יכולות גם הן להגיע לשלימות (והשכר) הנפעלת על ידי קיום מצוות אלו, וזאת - למרות שלא קיימו בעצמן מצוות אלו!

...בנוגע למצוות עשה שהזמן גרמא שהנשים פטורות מהן - איתא בכתבי האריז"ל^[5] ש"בעשות הזכר את המצוה אין מהצורך שגם הנשים תעשנה לבדה, כי כבר נכללת עמו בעת שעושה אותה המצוה .. וזו סברת מה שאמרו רבותינו ז"ל^[6] אשתו כגופו דמיא", וכמבואר במקום אחר^[7] שהאיש לבדו הוא (וכן האשה לבדה היא) "פֶּלֶג גּוֹפֵא".

כלומר: מה שהתורה פטרה אותן ממצוות אלו - הרי זה רק בנוגע לחיוב העשיה, והטעם - כאמור - כדי שיוכלו להתפנות לתפקידן המיוחד, אבל בנוגע לעילוי והשכר הקשור עם מצוות אלו - שייך הדבר גם לנשים, על ידי זה שהבעל מקיים מצוות אלו.

[מעין דוגמא לדבר: יש מצוות שהמקיימן יכול להוציא אחדים ידי חובתן, אף שלא קיימו בעצמן את המצוה, ורק שמעו ממנו. וכמו מצות "קידוש היום", וכיוצא בזה. ועל דרך זה בעניננו - שאף שהנשים עצמן אינן מקיימות מצוות אלו באופן של עשייה, מכל מקום, יש להן שייכות למצוות אלו על ידי מעשה הבעל].

ועד כדי כך, שאפילו בת שלפני הנישואין יש לה שייכות לקיום מצוות אלו - על ידי זה שהבחור שעתיד לשאתה לאשה מקיים מצוות אלו.

דהנה, מבואר בזהר שאיש ואשה - יש להם נשמה אחת, שהרי כל אחד מהן אינו אלא "פֶּלֶג גופא", וכן הוא בנוגע לנשמה - ששניהם יחדיו הם נשמה אחת. אמנם אף שזוהי נשמה אחת (כפי שנמצאת למעלה) - הרי בירידתה למטה רצה הקב"ה שבמשך זמן מסויים (לפני הנישואין) תתחלק לשני חלקים: חצי נשמה - אצל הבחור, וחצי נשמה - אצל הבתולה, וכל אחד מהם ימלא את תפקידו בנפרד. עד בוא הזמן המתאים - שאז מחברם הקב"ה יחדיו, ואז ממלאים את תפקידם ביחד, לאחר שישמשות להם ברכה מיוחדת מלמעלה - "זכר ונקבה ברא אותם ויברך אותם"^[8].

וזהו הביאור על גודל השמחה דנישואין, שלא בערך לגבי שאר שמחות - מכיון שנפגשו יחדיו שני חצאי נשמה אחת, שבמשך כמה שנים היו רחוקים ומובדלים זה מזה, בבתים שונים, חוגים שונים, ולפעמים - במדינות שונות, ובבוא הזמן מצאו זה את זה - בכחו של הקב"ה שהוא "יושב ומזווג זיווגים"^[9]. ומובן, שכאשר שני חצאי נשמה אחת נפגשים לאחר כמה שנות פרידה, ומתחברים שוב להיות נשמה אחת - הרי זו שמחה גדולה ביותר!

ועל פי זה: מכיון שהקב"ה יודע כיצד היא חלוקה זו, היינו, שעוד לפני החתונה יודע הקב"ה שנשמה זו חציה אצל בחור פלוני וחציה אצל זו שעתידה להיות כלתו - הרי מובן, שכאשר הבחור מקיים מצוות שחיובן שייך לאנשים בלבד, עולה קיומן גם עבור חצי השני של הנשמה, שנמצאת אצל כלתו לעתיד. ואף שהוא אינו יודע זאת - הרי כלפי שמיא גליא.

קטע משיחת כ"ה אייר - לנשי ובנות חב"ד, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשד"ם ח"ג ע' 1817.

- [\[1\]](#) זח"ב קנג, א.
- [\[2\]](#) ראה יב, כג.
- [\[3\]](#) משלי כב.
- [\[4\]](#) ראה גם של"ה ש' האותיות דמ"ד, ע"א - הובא בצוואת כ"ק אדנ"ע (סוף קונטרס חנוך לנער) ועוד.
- [\[5\]](#) לקו"ת להאריז"ל פ' בראשית (טו, א). וראה אוה"ת בא ע' שמט. פנחס ע' א'קצט.
- [\[6\]](#) מנחות צג, רע"ב. בכורות לה, סע"ב. זח"ב קט, רע"ב.
- [\[7\]](#) זח"ג ז, ב. קט, ב. רצו, א.
- [\[8\]](#) בראשית א, כז-כח. וראה אוה"ת בראשית (כרך ו) ע' תתרסט. דברים ע' ב.
- [\[9\]](#) ב"ר פס"ח, ד. וש"נ.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה